MARGUS LAIDRE KAITSES DOKTORITÖÖ

■ Möödunud aasta lõpus, 15. detsembril kaitses Margus Laidre Tartu Ülikoolis doktoritöö oma aasta varem ilmunud monograafia "Üks hä tru ja öige sullane. Elust Rootsi sõjaväes Eesti- ja Liivimaal 1654–1700" põhjal. Eesti Ajalooarhiivi välja antud 570 lehekülje paksune raamat on saanud väga hea vastuvõtu osaliseks ja tunnistati 1999. aasta parimaks ajalooraamatuks. Dr Tõnu Tannberg kirjutab selle kohta ajakirjas Tuna nr 2/2000 kokkuvõtvalt: "Margus Laidre raamatut võib kahtluseta pidada 20. sajandi parimaks eestikeelseks sõjaajaloo vallas kirjutatud raamatuks." Doktoritöö kaitsmisel tuli aga Tõnu Tannbergil koos Uppsala Ülikooli emeriitprofessori ja Tartu Ülikooli audoktori Aleksander Loit'iga olla oponendi rollis. Kuigi põhjalikul raamatu uurimisel võis leida mõningaid ebatäpsusi, samuti võis üht või teist probleemiasetust erinevalt seada, tuli mõlemalt oponendilt raamatule väga kõrge hinnang. Samal arvamusel olid ka teised nõukogu liikmed ja Margus Laidre raamat "Üks hä tru ja öige sullane..." tunnistati Tartu Ülikooli doktorikraadi vääriliseks. Eriti toodi esile autori ladusat kirjutamisoskust, tohutut allikate hulka, mis Margus Laidre on Eesti, Läti ja Rootsi erinevates arhiivides läbi töötanud. Samuti kiideti Margus Laidre teemakohase kirjanduse head tundmist, mis võimaldab tal asju näha laias rahvusvahelises kontekstis. Nelja suuremasse peatükki jagatud monograafia on varustatud suure hulga tabelite, allikate ja kirjanduse loetelu, isikunimede registri ning ingliskeelse kokkuvõttega.

Peep Pillak

Kõneleb Margus Laidre, tema kõrval oponendid dr Aleksander Loit ja dr Tõnu Tannberg. Foto P. Pillak

RAHVUSVAHELINE ARHIIVIKONGRESS SEVILLAS

■ 21.–26. septembrini 2000. aastal toimus Hispaanias Sevillas 14. Rahvusvaheline Arhiivikongress, mis kutsutakse kokku kord nelja aasta jooksul, olles suurim arhiivitöötajaid ning teisi arhiivindusega seotud inimesi ühendav foorum maailmas. Sevilla kongressile, mille deviisiks oli "Uus aastatuhat ja arhiivid infoühiskonnas", oli saabunud üle 2500 osavõtja rohkem kui 150 riigist üle maailma. Eestist võtsid kongressist osa Priit Pirsko, Marge Tiidus, Indrek Kuuben, Tiit Arumäe, Pille Noodapera, Ruth Tiidor, Tiiu Kravtsev, Virve Kuusemets ja Esta Porgasaar Rahvusarhiivist, Kaidi Paju Riigikantseleist ja Aadu Must Tartu Ülikoolist.

Kongressi toimumise aja (aasta 2000 – uue aastatuhande ja sajandi künnis) ja koha (Sevilla oma pika ajaloo ja rikka kultuuripärandiga) tähtsust rõhutasid mitu kongressi avakõnelejat. Avamisele lisas pidulikkust Hispaania kuninga tervituskõne.

Kongressil pöörati suurt tähelepanu hispaania keelt kõnelevate riikide arhiividele. 18.–20. septembril toimus Sevillas nn eelkongress, mis oli pühendatud Ladina-Ameerika arhiividele, nende ees seisvatele ülesannetele ning lahendamist vajavatele probleemidele. Kongressil toimuvast parema ülevaate saamiseks võib sealsed üritused jagada tinglikult kolme suurde gruppi: teadusprogramm, rahvusvaheliste arhiiviorganite töö ja kultuuriüritused.

Teadusprogrammi raames toimusid plenaaristungid, mitmesugused foorumid ja diskussioonid, presentatsioonid, lõpetatud ja käigusolevate projektide ning publikatsioonide tutvustamine jpm. Arutleti kolmel põhiteemal, millest igaühele keskenduti ühel kongressi päeval.

■ **1) Digitaalarhiivide haldamine ja kasutamine.** Keskenduti digitaaldokumendi eripärale võrreldes tavalisel paberkandjal dokumendiga ning räägiti lisavajadustest ja kohustustest, mis nende haldamine kaasa toob nii nende loojale kui ka hiljem neid hoidvale arhiivile. Kuidas neid dokumente pikaajaliselt (ka alatiselt) säilitada, mida teha, et seadusandlus jõuaks sammu pidada järjest uueneva ja kiireneva digitaaldokumentide arenguga ning sellest tulenevate uute võimalustega. Tõsiseks probleemiks on kujunenud seadusandluse puudulikkus, mis ei võimalda alati digitaaldokumente kasutada juriidilise fakti tuvastamiseks, või siis